

Concluziile BSI – Percepția membrilor FIC privind mediul de afaceri din România la mai mult de un an de la declanșarea pandemiei

Ultimele rezultate ale indicatorului FIC Business Sentiment Index, aferente lunii martie 2021, surprind percepția în general optimistă a investitorilor străini asupra mediului de afaceri din România, la mai mult de un an de la declanșarea pandemiei, comparativ cu iterația precedentă (toamna 2020), când criza sanitară era percepută ca atingând un nou apogeu.

Potriviți respondenților chestionarului BSI din martie 2021, există un sentiment de optimism moderat cu privire la direcția în care se îndreaptă creșterea afacerilor pentru perioada următoare. Această percepție pozitivă din prezent poate fi explicată prin depășirea momentelor incerte care au caracterizat lunile anterioare de criză și de asemenea, de apariția vaccinului și a derulării campaniilor de vaccinare.

Două treimi din respondenți sunt încrezători că afacerile vor crește în perioada următoare, majoritatea se așteaptă la creșterea veniturilor în următoarele 12 luni (66,7%) și doar 6,7% preconizează o scădere, în timp ce 26,7% dintre respondenți se așteaptă la un nivel al veniturilor similar cu aceeași perioadă a anului precedent.

În ceea ce privește atractivitatea pieței românești, aceasta rămâne la același nivel de percepție înregistrat în ultimii 4 - 5 ani (31,1%), deși există un factor diferențiator față de celelalte ediții ale indicelui BSI: 44,4% dintre respondenți nu cred că în acest moment atractivitatea ar putea fi un factor critic pentru România. Încrederea acestora în piața din România se reflectă în răspunsurile cu privire la investițiile planificate pentru următoarele 12 luni, mai mult de jumătate dintre respondenți (51,1%) se așteaptă să crească investițiile și doar 13% le vor pune în așteptare. Acest rezultat reprezintă cel mai mare scor înregistrat de la lansarea BSI, surprinzând un nivel maxim pentru creșterea investițiilor în anul următor de către companii.

În plus, deși investițiile planificate sunt foarte mari, se așteaptă ca cele alocate pentru forța de muncă să crească într-un ritm mai lent (33,3 % dintre respondenți au în plan creșteri). Acest lucru ar putea fi rezultatul faptului că investițiile planificate sunt legate de digitalizare și nu sunt necesare pentru crearea de noi locuri de muncă.

De asemenea, rezultatele surprind un nou trend în ceea ce privește modul de lucru al angajaților. Peste o treime din respondenți (35,6%) consideră că mai mult de jumătate din angajații companiilor lor vor continua să lucreze de acasă și doar 13,3% dintre respondenți estimează că sub 10% din numărul total de angajați vor continua să lucreze de acasă anul acesta. În ceea ce privește disponibilitatea forței de muncă adecvate, competitivitatea pare să fie într-o tendință ascendentă din martie anul trecut, 53% dintre respondenți consideră că forța de

muncă disponibilă este competitivă, în timp ce 27% dintre respondenți sunt neutri și doar 20% consideră forța de lucru necompetitivă (acesta fiind cel mai scăzut nivel din ultimii 5 ani - martie 2016 conform barometrului FIC BSI).

Totodată, rămân câteva aspecte negative percepute de mediul de afaceri, precum: lipsa infrastructurii, a coerenței aplicării politicilor, birocrația, reglementarea excesivă, etc. România continuă să aibă un scor slab, fiind necompetitivă în ceea ce privește birocrația (86,36%), infrastructura (70,45%), transparența (70,45%) și reglementarea excesivă (63,6%).

Cu toate acestea, majoritatea respondenților apreciază că sarcina fiscală s-a îmbunătățit ușor, iar perioada de blocaj care a redus activitatea economică a fost depășită cu ajutorul unor inițiative de susținere ale autorităților (de exemplu: acordarea bonificațiilor, prelungirea termenelor de plată a creanțelor fiscale, rambursări mai rapide ale TVA etc.), dar 38,6% din respondenți rămân neutri cu privire la acest aspect.

Există, de asemenea, sentimentul că, în comparație cu perioadele anterioare, România este mai favorabilă în ceea ce privește mediul legislativ care are impact asupra procesului de planificare a investițiilor. Doar 22,2% dintre respondenți (cel mai scăzut nivel observat până acum în sondajul BSI) au considerat că este mai puțin previzibil în prezent, 47% au fost neutri și 31% dintre respondenți consideră că este mai previzibil. Acest lucru se poate datora unei mai bune comunicări a autorităților și deschiderii mai mari pentru dialog care s-au putut observa în ultimul an.

În concluzie, observăm că experiența anului trecut, din cea mai grea perioadă a pandemiei, a oferit lecții importante care pot duce la oportunități viitoare. Printre cele mai importante lecții învățate de mediul de afaceri și puse în aplicare pentru creșterea rezilienței business-ului propriu, menționăm următoarele:

- Accelerarea transformării digitale;
- Creșterea agilității și flexibilității afacerii;
- Optimizarea costurilor.

Tendința spre digitalizare care a pornit de la nivel european este una dintre oportunitățile pe care mediul de afaceri a reușit să le cunoască mai bine în perioada anului trecut. Accelerarea digitalizării poate fi un punct bun de plecare pentru o schimbare în structura distribuției stocului de investiții străine, spre industrii cu grad de intensitate tehnologică mai ridicată.

Membrii FIC consideră că perioada următoare este deschisă oportunităților și va fi caracterizată de o creștere economică, iar previziunile Comisiei Europene, precum și cele ale instituțiilor internaționale (FMI, Banca Mondială) arată că anul 2021 se conturează, într-adevăr, în această direcție. De asemenea, optimismul mediului de afaceri este influențat în mod direct de desfășurarea campaniei de vaccinare și de acțiunile derulate atât la nivel european, cât și național cu scopul de a reactiva economia. Deși pandemia continuă, considerăm că o revenire treptată, dar sigură, se prefigurează la orizont.